

macht zich na een tijdsverloop van zes uur weer zou terugtrekken. Die troepenmacht werd in de loop van de zomer gevormd: twee Canadese infanteriebrigades, een Canadees tankregiment, vier *Commando*-eenheden en een vergelijkbare Amerikaanse eenheid: vijftig *Rangers* – in totaal ruim zesduizend man, onder wie bijna vijfduizend Canadezen. Meer dan 200 schepen, waaronder 24 landingsvaartuigen voor tanks en 150 voor infanterie, zouden onder dekking van de *Royal Air Force* naar Dieppe varen; een deel van de troepen moest benoorden Dieppe aan land gaan, een deel ten zuiden daarvan, maar het grootste deel zou in de havenstad zelf aan land trachten te komen.

Op woensdag 19 augustus even voor vijf uur 's morgens werd de operatie ingezet. De Duitsers werden er door verrast maar doordat op de dag van de aanval binnen het Duitse militaire apparaat nog een algemeen alarm gold (het was het einde van een periode waarin de stand van de maan en de eb- en vloedbeweging in het algemeen gunstig waren voor landingsoperaties), was het Duitse regiment dat Dieppe verdedigen moest, voltallig op post; het beet stevig van zich af: alleen bezuiden Dieppe kon het oorspronkelijke aanvalsplan uitgevoerd worden, elders kwam men daar niet aan toe; een groot deel van de tanks kon niet eens ontscheept worden. De troepen, voorzover geland, kwamen niet veel verder dan de kustlijn en toen zij zich volgens plan om elf uur 's morgens terugtrokken, hadden zij zware verliezen geleden, vooral de Canadezen: van hen keerde nog geen derde deel zonder verwondingen terug. Tweeduizend Geallieerde militairen waren krijgsgevangen gemaakt, de Britse *Navy* had een torpedobootjager en 33 landingsvaartuigen verloren en in hevige luchtgevechten waren meer dan honderd toestellen van de *Royal Air Force* verloren gegaan. De Duitse verliezen, ook in de lucht, waren veel geringer.

★

Woensdagmorgen 19 augustus om negen uur berichtte de *BBC* dat een landingsoperatie op de Franse kust gaande was. Er werd te verstaan gegeven dat zij een beperkt doel had, maar die waarschuwing was, wat de bevolking in bezet gebied betrof, aan dovemansoren gericht. Maandenlang leefde men al in afwachting van het Tweede Front, vier dagen tevoren had men het schokkende bericht van de executie der vijf gijzelaars vernomen – nu kwamen ze, de bevrijders! Opgewonden werd het grote nieuws doorgegeven. Nog geen uur later gingen geruchten de ronde doen dat de Engelsen Brest oververd hadden en naar Le Havre oprukten. Verscheidenen waren er die maar